

سفرنامه‌های قدیمی زنان (۱)

چادر کردیم رفیق تماشا

ویرایش: زهره ترابی

سفرنامه عالیه خانم شیرازی

www.ketab.W

سازمان اسناد و کتابخانه ملی: تراوی، زهره، ۱۳۹۶

عنوان و نام پدیدآور: چادر کردیم رفیم تماشا: سفرنامه عالیه خانم
شیرازی / ویرایش و تدوین زهره تراوی.

مشخصات نشر: تهران: نشر اطراف، ۱۳۹۷.

مشخصات ظاهری: ۲۵۱ ص.

فروض: مجموعه سفرنامه‌های قدیمی زنان: ۱.

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۱۹۴-۰۰-۶

وضعیت فهرست نویسی: فیبا

عنوان دیگر: سفرنامه عالیه خانم شیرازی

موضوع: سفرنامه‌های ایرانی — قرن ۱۲.

موضوع: ایران — تاریخ — قاجاریان، ۱۱۹۳-۱۲۴۴ق.

رده بندی کنکره: DSR ۱۲۷۹/۴ ج ۲۱۳۹۲

رده بندی دیجیتال: ۹۵۵/۰۷۴۵۰۴۲

شامله کتابشناس ملی: ۵۲۸۴۰۴۸

سفرنامه‌های قدیمی زنان (۱)

چادر کردیم رفیم تماشا

ویرایش: زهره تراوی - سفرنامه عالیه خانم شیرازی

بر اساس کتاب «روزنامه سفر ج» رسول جعفریان

اطلاع

منیر فنی: محمد رضا لری پیش

طراح جلد: هدی آیت

چاپ: کاج صحافی: غونه

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۱۹۴-۰۰-۶

چاپ اول: زمستان ۱۳۹۷، ۱۰۰۰ نسخه

چاپ شانزدهم: ۱۴۰۳، ۱۰۰۰ نسخه

مهدی حقوق چاپ و نشر این اثر را «نشر اطراف» محفوظ است. هرگونه تکثیر،
انتشار و بازنویسی این اثر (چاپ، صور، تصویری، الکترونیکی) بدون اجازه کنندی
ناشر منوع است. نقل برداشی از متن کتاب با ذکر منبع اجاز است.

تهران، خیابان میرداماد، خیابان مصدق جنوبی، کوچه تابان، پلاک ۱۱، واحد ۱.

تلفن: ۰۲۹-۰۲۹۷۵

Atraf.ir

فهرست

۱۹	جای همه عزیزان خالی
۲۹	دنیا تو دنیا آب
۳۵	قطار قطار همه جمع می شوند
۵۹	مالامال آفتاب کرم
۸۱	شمر و زید بسیار است
۹۹	هر طور بگیری می گذرد
۱۲۱	هشتاد زن شله بزک می گند
۲۱۹	گرم او مکس وزنگ قطرها

یادداشت یک

مجموعه‌ی ده جلدی سفرنامه‌های حج قاجاری، حاوی متن هشتاد سفرنامه‌ی حج از مردان و زنان قاجاری است، متنی که سرشار از داده‌های تازه و بکر درباره‌ی جغرافیای ایران و کشورهای در مسیر حج، از عثمانی و عراق و شام و نیز هند و راه‌های دریابی است. ذخیره‌ای است بسیار با ارزش که هنوز ارزش آن به درستی آشکار نشده و محتواش مورد بحث قرار نگرفته است. شماری از این‌ها، سفرنامه‌های زنان قاجاری است که تا آن جا که می‌دانم، چندین مقاله در فرنگ و نیز کشور خودمان درباره‌ی سفرنامه‌های حج زنان نوشته شده است. در میان آن‌ها، سفرنامه‌ای کمی خوانید درخشش خاصی دارد.

اولین باری که نسخه‌ی این سفرنامه را در کتابخانه‌ی دانشگاه در میانه‌ی دهه‌ی هفتاد دیدم، فهمیدم که چه گوهری است. هر چه بیشتر خواندم، بیشتر به ارزش آن پی بردم و با شوق بیشتری رویش کار کردم. آن وقت و حتی پس از چاپ و به رغم تلاش مرحوم باستانی پاریزی، نویسنده را نشناسنیم، تا آن که بعد از یادداشتی از دوستی کرمانی آمد که او را شناسانده بود. ما به حدس، اسم «علویه کرمانی» را انتخاب کردیم اما معلوم شد نام درست «عالیه خانم شیرازی» است. بخش مهمی از حُسن این سفرنامه، به حُسن زنانگی نویسنده برمی‌گردد که از تمام عبارات آشکار است. زنی با وجودی گستردگی، هم تلاشگر، هم پراحساس و پرجاذبه و پرنفوذ، زنی که به اندرونی میرزا شیرازی، آن مرجع بزرگ راه دارد و وقتی به تهران می‌آید، مدت‌ها در اندرونی ناصرالدین شاه به رتق و فتق امور دختران و ازدواج آنان می‌پردازد. این سفرنامه سرشار از داده‌های بالارزش از هر آن چیزی است که بر سر راه او بوده؛ سفرنامه‌ای پراحساس.

از خانم ترابی برای تلاش مجددش جهت احیای آن تشکر می‌کنم *